UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F. co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]: tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi. omnibusq[ue] euangelica documenta ...

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s. Agatha vir. [et] mar. [sermo]. xxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70359

Visual Library

uit in deſertū: vbi in quadā ſpelūca vixit
in magna pnia zc. z poterat dicere. Im-
pulſus euerſus ſum vt caderē z dn̄s ſuſce-
pit me.ſ.in deſerto zc. Dic quō aues defe
rebāt ſibi victū zc. Moralr ſuiamus deo
z puidebit nobis. Querite pmū regnum
dei: z hec oīa adijcient vobis. Matt.vj.
Nota exēplū de Helia z de Daniele i la-
cu leonū. Sed hodie ita viuūt hoies ꝙ ē
mirū quō inueniūt aquā in fontib zc. Sz
de illis q̄ cū timore viuūt dr ſcptura. Di
uites eguerūt z eſurierūt.inq̄. aūt do.non
mi.omni bono. Jdo chrs. Nolite ſoliciti
eſſe di.q̄d mandu.aut q̄d bi. aut q̄ operi-
mur: Scit em̄ pater veſter: qz his omib
indi. Mat.vj. Itē dic quō ſanabat aues
et aialia infirma vel vulnerata zc. Nota
ɔtra hoies: qz aialia irrōnabilia p ſanita-
te recurrebāt ad ipum: z vos ad diuinos
z ſortilegos. z ſic ad diabolū zc. Dicit de
vtute nois Jeſus. Homies z iumēti ſal.
dn̄e zc. Et ido Dauid. Btūs vir cui9 eſt
nomē dn̄i ſpes eius: z nō reſpe.in vanita.
z inſa.falſas. ¶ Dico quarto zc. acerbi-
tas doloroſa.ſ.mltorū tormētorū: qd innu
itur cū dr In terra. qz de deſerto duct9 fu
it ad terrā ſuā vt ibi coronā martyrij adq̄
reret. Coronās corōabit te tribulatiōe: q̄-
ſi pilā mittet i terrā. Eſa.xxij. Nota. Qua
ſi pilā voluentē ſe de tormēto ad tormen-
tū. Dic martyriū eius: z quō apparuit ſi-
bi chrs dicēs ꝙ offerret ſibi ſacrificium.
Nota q̄nqz tormēta q̄ dedit ſibi pſes. Pri
mū: qz fecit eū fuſtib cedi. Scdm incar-
ceratio ſine cibo et potu, ſed ɔfortabat ab
angelis zc. Et etiā a muliere cui fecerat
a lupo porcū reſtitui zc. Tertiū fuit ecu
leus in quo fuit poſitus nudus: z ferreis
pectinib dilaniatus zc. ſed dicebat. Non
ſunt ɔdigne paſſi.hu. tpis zc. Quartuz
tormentū: qz iterū reductus fuit in carce-
rē zc. Dic de ſeptē mulierib colligentib
ſāguinē ſuū ꝓpt qd fuerūt capite trūcate.
Quintū tormētū qz miſſus eſt in lacu zc.
¶ Dico q̄nto zc. felicitas glioſa: cum dr
mortuū. Nullū em̄ tormentū facit marty-
rem glioſuz niſi mors. Jdo Dauid. Pre
cioſa in ɔſpectu dn̄i: mors ſcorū eius zc.
Dic eius mortē zc. Nota moraliter cum
quāta pnia ſancti z amici dei habuerunt
paradiſum: et nos credimus ſine peniten
tia intrare. Dico vobis. Niſi pniam egeri
tis omnes ſimul pibitis. Luc.xiij. Ideo
pniam agite: appropinquabit em̄ regnuz
celorū. Matth.x.

¶ In feſto beate Agathe. Sermo.XXIIII.

Similis ē ho-
mini patrifamilias. Mat.xiij.
Thema ſic intelligo: btā Aga-
tha eſt ſilis hoi zc. Iſte paterfa.eſt chrs.
Patrē nolite vocare vobis ſup terrā. vn9
eſt em̄ pater veſter.ſ.vniuerſalis q̄ in celis
eſt. Mat.xxiij. Pater em̄ dicit mult; mo-
dis: iuxta illō Grecismi. Eſt pater hic cu
ra/pater eſt alius genitura. Eſt pater eta
te pater ille vocat honore. Ad ſūmū regē
facit ipa creatio patrē. Habet aūt pat hic
tres familias. Unā in celo p gliam. aliā
in inferno p iuſtitiā. Tertiā in hoc mun-
do p miſcdiam. Nota ꝙ in ſcriptura inue
niunt tres ſilitudines inter deū et hoiem.
Prima eſt p eſſentialē ſeu ſubſtātialē cre
ationē. Scda p humanalē incarnatōem.
Tertia eſt p virtualē imitationē. Per pi-
mā ſilitudinē q̄liber homo eſt ad ſilitudi
nez dei. Per ſcdam. deus eſt ſilis cuilibet
hoi. Per tertiā ſoli vtuoſi z ſapiētes ſunt
ſiles deo. Per pmā ſilitudinē hō fact9 eſt
ad imaginē dei. z ſic de9 eſt vnus in eſſen-
tia z trinus in pſonis: ſic aīa eſt vna in
eſſentia z trina in potētijs zc. Faciamus
hoiem ad imaz. z ſimi. nr̄am. Gen̄.j. Eſt
verbū patris ad filiū z ſpm̄ ſctm̄: nō ad ſe-
metipm vt reprobamur i ɔcilio Sirmio
celebrato: nec ad angelos vt iudei dicūt:
qz nulla creatura coopari pōt deo in crea
tiōe. Ita tamē ſilitudo non ſufficit ad ſa-
lutē: qz oēs etiā hoies pctōres z pagani
z iudei habēt iſtam ſilitudinē. imo valde
dānabile ē inq̄nare iſtā ſilitudinē luto lu-
xurie: vl igne auaritie zc. ſicut de imagi-
ne crucifixi: vel vginis piecta ab aliq̄ in
lutū. tāto peius quāto excellētior eſt aīa
q̄z imago argētea vl aurea. Primo q̄dem
rōne materie: qz nulla materia eſt ita pci-
oſa ſicut aīa hūana: nō ſolū corporū infe-
riorū ſz etiā corporū celeſtiū. Matth.xvj.
Quid em̄ pficit hoi ſi lucret vni. mū. aīe

ꝓ ſue detrimētū pa. Aut quam dabit hō
cōmu.p aia ſua. Scdo rōne rei repn̄tate:
q: p imaginē chr̄i argenteā vel aureā rep
ſentat tm̄ hūanitas chr̄i. Ania ꝟo eſt ima
go diuinitatis: ⁊ q̄ntum ad vnitatē eſſen
tie: ⁊ trinitatē pſonaꝝ. Tertio: q: he ima-
gines ſunt corruptibiles: eo q ſint materi
ales in potētia ad plures formas. Aia ꝟo
eſt forma ſubſiſtēs icorruptibilis. Nulla
em̄ forma ſm ſe eſt corruptibilis: ſed p ac-
cidēs.ſ.rōne materie exiſtētis in potentia
ad ples formas: ꝓpter qd̄ cōpoſitū ex ma-
teria huius ⁊ forma eſt corruptibile. Per
ſcdam ꝟo ſilitudinē deus fact⁹ eſt ad ima
ginē hois. Autoritas. Qui cuz in forma
dei eſſet nō rapi.arbi.eſt eſſe ſe eq̄lē deo: ſ;
ſemetipm̄ exinaniuit formā ſui accipiēs:
in ſilitudinē hoim fac. ⁊ habitu inuentus
vt hō. Phil.ij. Et iſta etiā ſilitudo nō ſuf
ficit hoi ad ſalutē: imo grauat dānationē
Tū ꝓpter ingratitudinē ⁊c̄. Tū ꝓpter ex-
cellētiā humane nature: ſicut rōne digni-
tatis pſone cui iferť iniuria aggrauatur.
Per tertiā ſilitudinē homo reficiť ⁊ refor
mať ad imaginē dei: ſicut ad exēplar oim
ꝟtutū. Verbi grā. Deus eſt miſericors:
ſic debet homo imitari deū in hoc: ⁊ ſic ef
ficiť deo ſilis: iuxta illud Matth.v. Eſto
te ergo pfecti ſicut et pater veſter celeſtis
pfect⁹ eſt. Et quare ibi dr̄ imago dei. Vi
de infra. Idē de caſtitate chr̄i. Idem de
charitate ⁊ patientia ⁊c̄. Eſtote imitato-
res.i.ſimiles deo ſic̄ filij chariſſimi: ⁊ am-
bulate in dilectione ſicut ipe dilexit vos.
Eph.v. Et iſta ſilitudo ſufficit ad ſalutē
Et d̄ iſta tertia itelligiť thema. Silis ⁊c̄.
¶ Pro fundamēto q̄ſtionis in q̄ dr̄ ſilis
eſt paterfamilias: oriť theologicaľ q̄ſtio.
¶ Queriť. Vtrū de⁹ debuerit vnire ani-
mā ſancte Agathe ad eius ſimilitudinez
factā tā vili corpi in hoc mundo: ſcz ſuo.
Arguiť q nō: ait phs.iiij. Phyſic. Locus
debet ꝓportionari locato: ſed ania non eſt
ꝓportionabilis corpori: q: ania eſt digni-
or corpore: vt ait Auguſt. in lib. de libero
arbitrio. Omis anima omi corpe eſt no-
bilior ⁊ melior. Chryſo. lib. de lapſu mū-
di. Quāto celū terra pulchrius: tāto ani-
me pulchritudo oēm formā pulcherrimi
corporis ſupat. Sequiť in oppoſitum. Ni
hil fecit deus quin facere debuerit. ſ; de⁹
vniuit animā beate Agathe corpori ipſi-
us Agathe vili. igiť de⁹ debuit vnire ani
mā ſancte Agathe ad eius ſimilitudinez
factā tā vili corpori ſuo: ⁊ ſic queſtio ma-
net p vtraq; parte dubia. Ad q̄ſtionē rn̄-
dendū eſt ſm magiſtrū Nicolaū deniſe in
libro de gemma pdicantiū: q deus debuit
vnire animā ſancte Agathe ad eius ſimi
litudinē factā tā vili corpori: licet ipſa ſit
nobilior ipo: ⁊ nō ſit ꝓportio quātitatis d̄
qua loquiť phs in argumēto allegato: ta-
men eſt ꝓportio ordinis inter ipm corpus
⁊ animā. Ido deus ipam corpi vniuit: et
hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter diuinoꝝ ope-
rū pfectionez. Scdo ꝓpter meritoꝝ adq̄-
ſitionē. Tertio ꝓpter maioris beatitudis
participationē. ¶ Primo igiť deus vni-
uit animā Agathe corpi vili ꝓpter diuino
rū operū pfectionē. Fecerat em̄ deus cre-
aturā pure ſpūalē.ſ.angelū: ⁊ pure corpo
ralē: vt celū et terrā. Ido ad cōplementū
vniuerſi fecit creaturā partim corporalē ⁊
partim ſpūalem: ſcz hoiem ex ania ⁊ cor-
pore ꝯſtitutū: ſequiť. ¶ Scdo ꝓpter meri
toꝝ adq̄ſitionem. multipliciter em̄ mereri
pōt ania mediāte corpe: vt pegrinādo: et
ſic de alijs. ¶ Tertio ꝓpter maioris beati
tudinis participationem extenſiue: quia
ſancta Agatha et omnes homines ſalua
ti pluribus modis beati erunt in corpore
et anima. Nam ait Scotus in quarto ſen
tentiarum diſtinc.xlix.q.xv. Corpora be-
atorum erūt clara quia habebūt perfectā
manifeſtatiōem ſui corporis: quia quod
libet habebit colorem pulchrum: ſcilicet
gradum complexionis ſue. Magiſter ſen
tentiarū in quarto diſtinc.xlix. ſine omni
ſcrupulo credendū eſt eos habituros ma-
iorem gloriam poſt iudicium q̄ȝ ante: q̄a
et maius erit gaudium eorum. Auguſti.
Amplior erit eorum cognitio. Hierony.
Peracto iudicio ampliorem gloriam ſue
claritatis deus demonſtrabit electis. Ri
char.iiij. ſententiaꝝ predicta diſtinctione
articulo .ij.q.vij. Beatitudo hominum
electorum maior erit poſt iudicium q̄ȝ an
te extenſiue: quia non habent modo niſi
beatitudinem anime: tunc autem erunt
beati et in anima et in corpore: de quorū
numero electorū per merita que eius ani
ma cum corpore meruit: quibus mediāti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bus ſimul chr̄o fuit p̄ īmutationeꝫ:iuxta
verba p̄aſſumpta. Similis eſt homini pa
trifamilias. Modo beata Agatha fuit
ſimilis chriſto in ſex.

Primo in virtuoſa ↄuerſatiōe
Scd̄o in victorioſa itentatiōe
Tertio in luminoſa diſputatiōe
Quarto in fructuoſa paſſiōe
Quinto in p̄cioſa defunctione
Sexto in glorioſa tumulatiōe

¶ Quantū ad primuꝫ ꝛc̃. Sicut pictor q̄
depingit ad exēplar alteri⁹ figure:ſic be/
ata Agatha pingebat vitā ſuam ad ſl'itu
dinē vite chr̄i. Primo em̄ reſpiciebat faciē
chr̄i.i.principiū vite ſue q̄ cum eſſet infini
tus in magnitudie voluit anguſtari ī par
ua cella vteri virginalis ꝛc. ſic ip̄a dimiſit
palatiū p̄r̄is ⁊ ornamēta ꝛc̃. ⁊ reſtrinxit ſe
in quadā parua domo ꝛc̃. Itē ſicut chr̄s
fuit caſtus: Ita beata Agatha vitabat fa
miliaritates ꝛc̃.et v̄ba inutilia:qr corrū/
punt bonos mores colloq̄a mala.j.Cor.
xv. Itē ſicut chr̄s tenuit aſperā vitā ieiu/
nādo/ nō comedēdo carnes.niſi iſto agno
paſcali.ita btā Agatha qr v̄rginitas abſ/
q̄ʒ abſtinētia ſuari nō p̄ōt. Item ſic chr̄us
voluit eſſe paup̄:ita btā Agatha dādo pa
trimoniū paup̄ib⁊ ⁊ viuebat p̄prijs mani/
bus:ſciens illud. Si vis p̄fect⁹ eſſe vade
⁊ vende oia que habes ꝛc. Mat.x. Itē ſic̄
chr̄s fuit diligēs laborādo/p̄dicando ꝛc̃.
ita btā Agatha ↄfitebat̄ qualibet hebdo/
mada:cōicabat:orabat ꝛc̃.ergo. Sil'is eſt
hoī patrifamilias. Moralit̄. ſic debemus
chr̄m imitari in p̄dictis virtutib⁊ ꝛc̃. Hic
vt expedit. Chriſt⁹ paſſus ē p̄ nobis. No/
bis relinquēs exemplū:vt ſeq̄mini veſti/
gia ei⁹. Qui cū maledicerent̄/nō maledice/
bat ꝛc̃.j.Pet.ij. Nota iuxta illud.j.Cor.
xv. Qualis terren⁹ tales ⁊ terreni.⁊ qual'
celeſtis/tales ⁊ celeſtes. Igit̄ ſicut porta/
uimus imaginē terreni .portem⁹ et ima/
ginē celeſtis. Et h̄ faciunt electi:iuxta il/
lud. Ro.viij. Quos p̄ſciuit ⁊ p̄deſtinauit
cōformes fieri imaginis filij ſui:vt ſit ip̄e
p̄mogenit⁹ in ml'tis fratrib⁊. Quantū ad
ſcd̄m ꝛc̃.in fructuoſa p̄dicatōe. Chriſt⁹ p̄
dicauit in domo vna cuiuſdā meretricꝫ.i.
in iudea. Nō ſum miſſus.ſ.p̄ſonaliter:niſi
ad oues q̄ p̄ierunt domus iſrael. Mat.xv
Synagoga em̄ fuit meretrix:qr repudia/
uit virum ſuū meſſiam:⁊ adheſit adultero
diabolo.ſic btā Agatha p̄dicauit in domo
vni⁹ meretricꝫ. Affrodiſie ⁊ filiab⁊ ſuis ꝛc̃
Uel dic q̄ ſicut chr̄s fuit tentat⁹ a diabo
lo triplici tentatione:ſic btā Agatha fuit
tentata a miniſtra diaboli Affrodiſia tri/
plici tētatiōe blanditijs.minis ⁊ malis ex
emplis:vt ibi d̄r. Hic quō Quintian⁹ cō/
perta fama Agathe/volēs ip̄aꝫ ad ſui vo
luntatē adducere poſuit ea i domo Affro
diſie/q̄ fuit meretrix. Or ḡ Quintianus
erat ſup̄b⁊ p̄quirebat eam vt ſonaret in au
rib⁊ vulgi:q̄ tāt⁹ eſſꝫ q̄ adiūgebat ſibi no
biles. Et qr erat libidioſ⁹ ↄcupiſcebat eā
⁊ qr auar⁹ ad facultates ei⁹ ſuſpirabat:et
qr idolatra:chr̄i nomē audire nō poterat.
Quintian⁹ villan⁹ ⁊ ſup̄b⁊:Agatha nobi
lis ⁊ humilis. Quintian⁹ luxurioſ⁹:Aga
tha caſta ⁊ pulchra. Quintia.auar⁹. Aga
tha diues ⁊ liberalis. Quitian⁹ idolatra:
Agatha chr̄ianiſſima ⁊ ſctā. Uide infra.
Cum ḡ btā Agatha eſſet in domo Affro
diſie:trib⁊ modis Affrodiſia conata ē ſub
uertere Agathā. Primo v̄bis blādis. Se
cundo minis eā iclinare nitebat̄ ad volūta
tē Quitiani. Tertio exēpla malis.ſ.in idu
mentꝫ ⁊ ornamētis in cōmeſtiōe. Sꝫ ↄtra
p̄ma.i.verba p̄dicabat btā Agatha dicēs.
Uerba vr̄a nō ſūt niſi vent⁹/p̄miſſiōes vt
pluuia. Mine v̄o quaſi flumina. Ego aūt
firmata i petra fortiſſima nihil timeo. Cō
tra facta p̄dicabat factꝫ:qr induebat ſe vi
lib⁊:dicēs illis. O miſer quātū ↄſtabat vo
bis ꝛc̃.⁊ orabat. Itē comedebat panem ⁊
aquā ꝛc̃. Ille comedebāt gallinas:Aga/
tha ieiunabat. Ille induebant̄ purpura et
ſcarlato:Agatha v̄o vilib⁊. Ille cantabāt
Agatha orabat. Ille ridebāt:Agatha fle
bat. Ille tripudiabāt. ſꝫ Agatha genufle
xa ꝛc̃. Moraliter.nota ꝙ̄ meretrices noto
rias q̄ nō ſtāt in lupanari/q̄ corrūpunt ci/
uitatē.⁊ iō nō ſūt ſuſtinēde Itē nota ꝙ̄ for
nicationē ſimplicē:quā dicūt aliq̄ non eſſe
pctm̄ mortale:hereſis eſt:⁊ cum ſcribis ⁊
phariſeis ꝛc̃. Hic vt expedit. ¶ Dico ter/
tio.ꝛc. In ſua diſputatōe. Chr̄s em̄ diſpu
tabat cū diabolo ⁊ vicit eū. Mat.iiij. Sic
btā Agatha diſputauit cū miſtro diaboli
.ſ.Quitiano et vicit eū:q̄ graui⁹ tentat ſe
pi⁹ q̄ʒ diabol⁹:qr mal⁹ hō peior eſt q̄ʒ dia
bol⁹ p̄portionabilit̄. Triplicē ḡ diſputatio

onē habuit cū eo Prima ꝓbis. Scōa ꝓbis
⁊ factis. Tertia tormētis. Prima fuit ver
balis ⁊c̄. Dic quō Affrodiſia ridēs ↄſtan/
tiā btē Agathe dixit Quitiano. Facilius
poſſent ſaxa moliri. Tūc Quintianꝰ fec̄
eā ad ſe adduci ⁊c̄. Et interrogauit eā. Cu/
ius ↄditōis es: Scōa diſputatio: qꝛ Qui
tianꝰ vidēs ſe ↄfuſum in pma diſputatiōe
minatꝰ eſt ei di. Elige aut diuerſas penaſ
incurrere: aut dijſ ſacrificare. Rn̄dit Aga
tha. Si vxor tua talis q̄lis dea tua Venꝰ
⁊c̄. ⁊ ſic ↄfuſus: in ſcōa iuſſit eā mitti i car
cerē dicēs. Cogita tecū vt poſſis euadere.
At illa Tu miniſter ſathane cogita ⁊ pe/
nite vt poſſis euadere penam eternā. Ter
tia diſputatio fuit nō rōnibꝫ: ſed tormētis
⁊c̄. Dic hiſtoriā vſqꝫ ad torturā mā̄milla/
rū excluſiue. Moralr̄ tres diſputationes
etiā debemꝰ nos vincere. Prima eſt ↄ̄ de
tractores q̄ deridēt bonos ⁊c̄. Iſta diſpu/
tatio vincit cogitādo verbū chr̄i. Bti eri
tis cū maledixerit vobis hoies ⁊c̄. Mat.
v. Scōa eſt ↄtra carnē q̄ pugnat delectati
onibꝫ/infirmitatibꝫ ⁊c̄. ⁊ hec vincit cogitā
do verbū apl̄i di. Per mltas tribulatiōes
oportet vos intrare i regnū dei. Act. xiiij.
Tertia eſt ↄtra diabolū q̄ tentat de fide ⁊
alijs. et hec vincit cogitando verbū Petri
di. Fratres ſobrij eſtote ⁊c̄. cui reſiſtite for/
tes in fide. j. Pet. v. Et humiliādo intelle
ctū ad ea que ſt̄ fidei. ¶ Dico. iiij. In ſua
paſſiōe. Chr̄s em̄ in nocte paſſiōis cū ora
ret et gutte ſanguinis defluerēt/venit an/
gelus ↄfortās eū ⁊c̄. Lu. xxij. Nō ꝙ indi/
geret/ſz exhibuit famulatū ōbitū dn̄o ſuo
Sic btā Agatha fuit torta i mamillis ⁊c̄.
Dic hiſtoriā ⁊ tota ſanguinolēta repoſita
fuit in carcere ⁊c̄. Et cū oraret circa medi/
am noctē appuit ei ſenex: q̄dam cum q̄dā
luminis portatore ⁊c̄. Senex erat apl̄us
Petrus portator ꝓo credit fuiſſe angelus
⁊c̄. Dic hiſtoriā. Et nota ꝙ excellētior Pe
trus apl̄s fuit angelo: ⁊ ideo in h̄ chr̄s cō/
ceſſit plus Agathe q̄ꝫ ſibi. ¶ Dico quinto
⁊c̄. In ſua diffinitiōe. Chr̄s em̄ in cruce ⁊
factꝰ eſt terremotꝰ clamando. In manus
tuas pr̄ cōmēdo ſpm̄ meū/⁊ cū lachrymis
expirauit. Auctoritas. Cū clamore valido
et lachrymis offerēs exauditꝰ eſt ꝓ ſua re/
uerentia. Heb. v. Sic btā Agatha. Dic
quō ſequēti die cū pn̄tata fuiſſz corā Qui
tiano/et videret eam ſanatā/admirās q̄ſi/
uit q̄s eā ſanauit. Agatha reſpōdit. Dn̄s
Jeſus chr̄s q̄ eſt ſalus mea. Indignatus
Quintianꝰ: qꝛ adhuc Jeſū noiaret de cō/
ſilio duoꝝ fecit eā ſup acutiſſimas teſtas ⁊
carbones volutari ⁊c̄. Et ſtatim motꝰ eſt
locus et pars parietis corruēs, oppreſſit cō
ſiliarios ⁊c̄. et omni ciuitate cōmota ⁊c̄.
ſed priꝰ dixit ei: vt deos adoraret ⁊c̄. Cui
Agatha. Verba tua fatua ſūt: et vana ae
rem maculātia ⁊ iniqua. Miſer ſine ſenſu
et intellectu: quomō vis vt lapidē adorez
et chr̄m deū celi dimittaz. Quintianꝰ di/
xit. Iterū tu chr̄m audes noiare/quē ego
nolo audire. Agatha dixit. Quādiu vixe
ro: chr̄m corde et labijs inuocabo. Quin.
Nūc videbo ſi chr̄s te curabit. Et iuſſit te
ſtas fractas ſpargi ⁊c̄. Et iuſſit ea in carce
re reponi. Dic quō beata aūt Agatha cū
in carcere rogaret dn̄m regratiādo ⁊c̄. Di
cēs. In manꝰ tuas dn̄e ⁊c̄. Expirauit ⁊c̄.
Silr̄s eſt ergo hoi paterfamilias. ¶ Di/
co ſexto ⁊c̄. In eiꝰ tumulatiōe ſeu ſepultu
ra. Chr̄s em̄ lz habuerit mortē crudelē et
ignominioſaz: tn̄ habuit ſepulturā gl̄ioſaz
Dicat quō Eſa. xj. Et erit ſepulchrū eius
gl̄ioſum. ita btā Agatha poſtq̄ꝫ fuit mor
tua: chr̄iani receperūt corpus eius ⁊ cum
balſamo/et myrrha/et aloe honorifice por
tauerūt ad eccl̄iam/et clerici cantabāt nō
requiē: ſed gaudeamꝰ ⁊c̄. Et ecce quidam
iuuenis ⁊c̄. Dic hiſtoriaz. Nota. Mentē
ſctām. ſ. habuit. Spontaneā ſup. martyrio
ſe exhibuit. Honorē deo ſup: dedit. Et pa
trie liberationē: ſup. acq̄ſiuit. Nota hic de
eructuatione ignis montis Ethne ⁊c̄. Ex
tunc ergo tam iudei q̄ꝫ gentiles ceperunt
venerari ſepulchrū eiꝰ: ſilr̄s eſt g̊ homini
patriſa. Moraliter. iſta q̄ttuor debemus
nos habere. Primo mentē ſctām. ſ. mūdaz
a malis cogitatiōibꝫ ſtatim expellendo ⁊c̄
Omni cuſtodia ſerua cor tuū: qꝛ ex ipō vi
ta ꝓcedit: ſcz ſi bn̄ cuſtodiat. alias mors.
Prouer. iiij. Secūdo ſpontaneā. ſ. ad faci
endū penitentiā non coactā: ſic illi ō infer/
no: vt dr̄ Sap̄. v. Nō ex triſtitia aut ex ne/
ceſſitate. Hilarē em̄ datorez diligit deus.
Ideo. j. Pet. v. Nō coacte/ſed ſpontanee:
ſup. penitentiā faciamꝰ. Tertio honorem
deo. ſ. cū intentiōe deū honorādi faciamus
bona opa. Sic luceat lux veſtra ⁊c̄. Mat.

v. Siue manducatꝫ ſiue bibetis: vł aliud q̇d facietis: om̄ia in gł̄ã dei facite. j. Coꝝ. x. Et. j. Pet. v. In oĩbꝫ honorificet deus. Quarto patrie liberationẽ, iuuãdo cõitatem vt liberet ab oneribꝫ: orando ꝓ cõitate ⁊c̄. ſicut vnũ q̇dq̄ mẽbrũ adiuuat totũ corpus. Ideo debemꝰ orare ꝓ eccl̄ia ⁊ pro ſtatu ſpũali ⁊ tp̄ali. Nota cõtra officiales qui preponunt vtilitatez priuatam bono reipublice ⁊c̄.

In feſto trãſlatõis bea. Agathe ꝟginis et mar. Ser. XXV

Surge prope ra amica mea et veni. Cañ. ij. Appropriate ſũt verba chriſti ad beatã Agathã exiſtentẽ in Byzantio ſeu Cõſtanſtinopoli quãtũ ad corpꝰ cui dixit chr̄s. O amica mea ſurge de byzantio ſeu cõſtantinopoli. Et veni. ſ. in ciuitatẽ Cathanie: in q̄ fuiſti martyrio coꝛanata. Vocat aũt ipſam amicã ꝓpter ꝑfectam obediẽtiã quã ip̄a exhibuit voluntati diuine. Jo. xv. Vos amici mei eſtis: ſi feceritis q̄ p̄cipio vobis. Sermo ḡ noſter erit de trãſlatione eius. ¶ Pro fundamẽto ſmonis in quo agit de tranſlatiõe beate Agathe quã deus amicã vocat. Oritur theologicalis queſtio. ¶ Querit. vtrũ deꝰ equalit̄ dilexerit beata Agathã: ⁊ alias mulieres. Arguit ꝙ nõ: Deus nõ oẽs diligit: ſed q̇buſdã iraſcit: beate Agathe nõ. Item ait mgr̄ ſniaꝝ. in. iij. diſt. xxxij. Cũq̄ eius dilectio ſit imutabilis ⁊ eterna: aliũ tñ magis: alium minus diligit. ſequit. Item ait Scotꝰ in. iij. ibidẽ. q. j. Nõ oĩbꝫ dat equalia. dedit em̄ bona Agathe que non dedit alijs mulieribꝫ. Igit ⁊c̄. In oppoſitũ. Deus oĩa ĩtelligit equaliter: ſcꝫ ꝑ vnam rõnez formalẽ. igit a ſimili diligit. Itẽ Aug. ait. Incõpꝛehenãbibilis eſt dilectio dei atq̄ imutabilis: q2 deꝰ in vnũ quodq̄ iſtorum amat q̊d fecit. ergo deꝰ equalit̄ dilexit: alias mł̄ieres ſicˉ Agathã. ⁊ ſic q̄ſtio manet ab vtraq̄ dubia. Ad queſtionem reſpondendũ eſt ſm̄ Scotũ in. iij. ſentẽ. diſt. xxxij q. j. ꝙ eq̄litas in deo in diligẽdo cõſiderat dupliciter. Pꝛimo mõ cõparando actum ad agens ⁊ ſic ad q̄ſtionẽ dicit ꝙ deꝰ equaliter dilexit Agathã ⁊ alias mulieres et de tali eq̄litate intelligitur argumentuꝫ. In oppoſitũ q2 ĩ do nõ reperiunt illa oppoſita ſcꝫ eq̄litas et ineq̄litas cũ ſit imutabilis ⁊ ꝯtrarioꝝ iſuſceptibilis. Ideo dicit magiſter ſentẽtiaꝝ vbi ſup̄. Deꝰ oẽs creaturas ſuas diligit: ſequit. Alio mõ comparando actũ ad cõnotata ſiue ad ea ſuper que tranſit. ⁊ ſic ad q̄ſtionem dicitur ꝙ deus nõ eq̄liter Agatham dilexit et alias mulieres ⁊ ſimiliter oĩa: q2 illa volita ſunt eq̄lia vł ineq̄lia bona ſunt eis volita et etiã quia ſm̄ quẽdã oꝛdinez tranſit ſup illa. Nã omnis rõnabiliter volẽs vult primo finẽ, ⁊ ſecũdo illud q̇ imediate attingit finẽ et tertio alia que remotius ſunt oꝛdinata ad attingẽduꝫ finẽ. Cuꝫ igit deꝰ rõnabiliſſime velit: licet nõ diuerſis actibus ſed tm̄ vno in q̄tũ illo diuerſimode tẽdit ſup obiecta oꝛdinate: Pꝛimo ergo vult finez ⁊ hoc eſt actus ſuus ꝑfectus ⁊ volũtas eiꝰ ꝑfecta. Secũdo vult illa que imediate oꝛdinant in ip̄m et que ĩmediate attigunt ipſuꝫ: ſcꝫ p̄deſtinando electos et volendo alios diligere. Tertio vult illa que ſunt neceſſaria ad attingeduꝫ illũ finem: ſcꝫ bona gratie. Quarto vult ꝓpt̄ illas alia q̄ remotioꝛa: puta hũc modũ ſenſibilẽ: et ſic patet ieq̄litas volibiliũ q̄tũ ad ip̄a volita, ⁊ vt tranſit ſuper obiecta. iõ argumẽtũ in oppoſitũ intelligit de q̄litate vt eſt actus opantis nõ aũt vt trãſit ſup obiecta: puta ſup beataꝫ Agatham quã deus merito amicã vocat. Iuxta verba pꝛeaſſumpta. ⁊c̄.

¶ Salutet virgo. Pro cõplemẽto ſermonis. Nota q̄druplicẽ trãſlatiõeꝫ ſanctoꝝ.

Prima eſt trãſlatio ſpiritualis.
Secunda eſt tranſlatio celeſtialis.
Tertia eſt tranſlatio coꝛpoꝛalis
Quarta eſt tranſlatio localis.

¶ Et de quarta fit feſtũ hodie: q̄uis de q̄libet poſſet thema ĩtelligi. In q̄libet at dicemus q̄ttuoꝛ puncta ⁊ ſic erũt xvj.

¶ Pꝛima tranſlatio ẽ ſpũalis: qñ ſcꝫ peccatoꝛ cõuertit ad pniam: tũc de moꝛte culpe trãſfert aĩa ad vitam gr̄e. De hac loquit. Jo. dicẽs. Nos ſcimꝰ quoniã tranſlati ſumꝰ de moꝛte ad vitã qm̄ diligimꝰ fratres j. Jo. iij. Nota quoniã diligimꝰ. Mediũ ergo ꝓpter quod trãſfert hõ de moꝛte cul